

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 296/2012-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 13. júna 2012 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. F. V., P., zastúpeného A., s. r. o., P., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím rozhodnutím mesta P. č. B/2010/20128-Mk z 15. marca 2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. F. V. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 23. mája 2012 doručená sťažnosť Ing. F. V., P.(ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného A., s. r. o., P., ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím (ďalej len „dohovor“) rozhodnutím mesta P. č. B/2010/20128-Mk z 15. marca 2012 (ďalej len „rozhodnutie mesta“).

Zo sťažnosti a z k nej pripojených príloh vyplýva:

Sťažovateľ na stavebnom úrade – meste P. podal návrh na vydanie rozhodnutia, že byt... P., v ktorom býva, má charakter bytu osobitného určenia. Rozhodnutím č. B/2010/20128-Mk z 15. marca 2012 mesto P. konanie prerušilo až do právoplatného skončenia súdneho konania vedeného Okresným súdom Prešov pod sp. zn. 14 C 215/2010 vo veci samej, v ktorom je sťažovateľ účastníkom konania – navrhovateľom.

Podľa sťažovateľa „... toto ďalšie prerušenie stavebného konania zo strany stavebného úradu Mesta P. je protizákonné a v rozpore s čl. 46 Ústavy SR, dokonca je evidentne šikanózne voči sťažovateľovi. Podľa sťažovateľa ani v samotnej žalobe ani z právomoci súdu nevyplýva povinnosť, aby súd rozhodoval o tom, či byt sťažovateľa je bytom osobitného určenia, resp. či prístup do tohto bytu upraveným zadným schodiskom je bezbariérovým prístupom. Na to je kompetentný výlučne len stavebný úrad Mesta P. O tom, že sťažovateľ vo svojej žalobe z 2. 11. 2010 ani nežiada súd o takéto určenie, vyplýva priamo z tejto žaloby...

Vzhľadom na... postup stavebného úradu Mesta P., ktorý evidentne produkuje protizákonné prietahy, keď o sťažovateľovej sťažnosti tento úrad nerozhodol v zákonnej lehote, ale na jeho nerozhodnutie si vykonštruoval protizákonné prekážky, v konečnom dôsledku je porušené i sťažovateľove ústavné právo podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR.“

Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„1. Právoplatným rozhodnutím č. B/2010/20128-Mk zo dňa 15. 03. 2012 Mesta P. (doručeného mi dňa 23. 03. 2012), ktorým bolo prerušené konanie vo veci vydania rozhodnutia Stavebného úradu, že byt... má charakter bytu osobitného určenia, boli porušené základné práva Ing. F. V., bytom P., a to hlavne, jeho právo na zákonnú ochranu a na konanie bez protiprávných prietahov ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako i jeho základné ľudské práva podľa Medzinárodného dohovoru uverejneného pod č. 317/2010 Z. z. o právach osôb so zdravotným postihnutím.

2. Rozhodnutie č. B/2010/20128-Mk Mesta P. zo dňa 15. 03. 2012 sa zrušuje a vracia sa na opätovné rozhodnutie Mestu P., stavebnému úradu, resp. Ústavný súd SR ukladá

Mestu P. riadne pokračovať v konaní B/2010/20128-Mk o určenie, že byt č. 1 na prízemí v bytovom dome v P. je bytom osobitného určenia a to bez zbytočných prietahov a protizákonných obštrukcií.

3. Priznáva sťažovateľovi náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 10.000 €, ktorú je povinný zaplatiť Mesto P. do 2 mesiacov odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Priznáva trovy konania právneho zastúpenia vo výške 269,60 € (§ 11ods. 3 advokátskej tarify) vyčíslené právny zástupcom sťažovateľa, ktoré je Mesto P. povinné zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia (nálezu).“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Konanie o sťažnostiach je bližšie upravené predovšetkým v § 49 až § 56 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každej sťažnosti ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jej prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia sťažnosti vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, sťažnosti, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné sťažnosti alebo sťažnosti podané niekým

zjavne neoprávneným, ako aj sťažnosti podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Sťažovateľ v sťažnosti namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práv podľa dohovoru rozhodnutím mesta.

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že právomoc ústavného súdu rozhodovať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd je založená na základe princípu subsidiarity. Zo subsidiarity právomoci ústavného súdu vyplýva, že ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa môže domôcť ochrany svojho základného práva alebo slobody využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov pred iným orgánom verejnej moci, odmietne takúto sťažnosť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na prerokovanie (mutatis mutandis napr. I. ÚS 103/02, I. ÚS 269/06). Z uvedeného vyplýva, že v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy prislúcha ústavnému súdu právomoc zaoberať sa namietaným porušením základného práva alebo slobody za predpokladu, že právna úprava takémuto právu neposkytuje účinnú ochranu (mutatis mutandis I. ÚS 78/99). Podstatou účinnej ochrany základných práv a slobôd sťažovateľa je okrem iného aj opravný prostriedok, ktorý má fyzická osoba alebo právnická osoba k dispozícii vo vzťahu k základnému právu alebo slobode, porušenie ktorých sa namieta, a ktorý jej umožňuje odstrániť ten stav, v ktorom vidí porušenie svojho základného práva alebo slobody (I. ÚS 36/96).

Princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu je ústavným príkazom pre každú osobu. Preto každá fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá namieta porušenie svojho základného práva, musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany a požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorého kompetencia predchádza uplatneniu právomoci ústavného súdu (podobne II. ÚS 148/02, IV. ÚS 78/04, I. ÚS 178/04, IV. ÚS 380/04).

Zmysel a účel princípu subsidiarity treba vidieť v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy vecí nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých

orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popretie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu, na ktorom je založená právomoc ústavného súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (m. m. napr. III. ÚS 149/04).

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Podľa § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd neodmietne prijatie sťažnosti, aj keď sa nesplnila podmienka podľa odseku 1, ak sťažovateľ preukáže, že túto podmienku nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

1. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práv podľa dohovoru rozhodnutím mesta

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (III. ÚS 263/03, III. ÚS 218/07).

Sťažovateľ namieta porušenie svojich označených práv podľa ústavy a dohovoru rozhodnutím mesta.

Ústavný súd posúdil sťažovateľom namietané rozhodnutie mesta a zistil, že sťažnosť v tejto časti je zjavne neopodstatnená.

Z okolností veci vyplýva, že mesto P. prerušilo „konanie vo veci vydania rozhodnutia stavebného úradu, že byt... má charakter bytu osobitného určenia. Spomenuté konanie je vedené na tunajšom stavebnom úrade pod Číslom spisu B/2010/20128-Mk. Konanie vo veci sa prerušuje až do právoplatného skončenia súdneho konania vedeného na Okresnom súde v Prešove pod sp. zn. 14C/215/2010 vo veci samej – v zmysle ŽALOBY Ing. F. V. zo dňa 02. 11. 2010 bod C./.“

Vychádzajúc z odôvodnenia rozhodnutia mesta sú zrejmé dôvody, na základe ktorých dospelo k záveru o splnení podmienky na prerušenie konania, pričom tieto dôvody nemožno považovať za odporujúce pravidlám logiky alebo ich označiť v inom smere za neodôvodnené.

Ústavný súd dospel k záveru, že nezistil príčinnú súvislosť medzi porušením ústavnoprocených princípov v danej veci a sťažovateľom označenými právami, ktorých porušenie namietal. Nedostatok príčinnej súvislosti tkvie aj v tom, že až právoplatné rozhodnutie vo veci samej v okolnostiach prípadu je spôsobilé ovplyvniť sťažovateľom označené práva.

Z uvedeného dôvodu ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť sťažovateľa v časti namietajúcej porušenie jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práv podľa dohovoru rozhodnutím mesta podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

2. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy rozhodnutím mesta

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa § 244 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupu orgánov verejnej správy.

Podľa § 244 ods. 2 OSP v správnom súdnictve preskúmajú sudy zákonnosť rozhodnutí a postupu orgánov štátnej správy, orgánov územnej samosprávy, ako aj orgánov záujmovej samosprávy a ďalších právnických osôb, pokiaľ im zákon zveruje rozhodovanie o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb v oblasti verejnej správy.

Podľa § 244 ods. 3 OSP rozhodnutiami správnych orgánov sa rozumejú rozhodnutia vydané nimi v správnom konaní, ako aj ďalšie rozhodnutia, ktoré zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických alebo právnických osôb alebo ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb priamo dotknuté. Postupom správneho orgánu sa rozumie aj jeho nečinnosť.

V dôsledku prijatia zákona č. 424/2002 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa Občiansky súdny poriadok, bolo s účinnosťou od 1. januára 2003 zavedené do správneho súdnictva upraveného v piatej časti Občianskeho súdneho poriadku aj ustanovenie § 250t, čím došlo k rozšíreniu princípu subsidiarity v konaní o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy.

V ustanoveniach § 250t a § 250u OSP je upravený osobitný druh konania v správnom súdnictve, a to konanie proti nečinnosti orgánu verejnej správy, v rámci ktorého sa fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá tvrdí, že orgán verejnej správy nekoná bez vážneho dôvodu spôsobom ustanoveným príslušným právnym predpisom tým, že je v konaní nečinný, môže domáhať, aby súd vyslovil povinnosť orgánu verejnej správy vo veci konať a rozhodnúť.

Podľa § 250t ods. 1 OSP fyzická alebo právnická osoba, ktorá tvrdí, že orgán verejnej správy nekoná bez vážneho dôvodu spôsobom ustanoveným príslušným právnym predpisom tým, že je v konaní nečinný, môže sa domáhať, aby súd vyslovil povinnosť orgánu verejnej správy vo veci konať a rozhodnúť.

Vzhľadom na uvedené ak podľa sťažovateľa mesto P. „*produkuje protizákonné priestahy*“ pri rozhodovaní o jeho návrhu na vydanie rozhodnutia stavebného úradu, že byt uvedený sťažovateľom má charakter bytu osobitného určenia, má sťažovateľ možnosť obrátiť sa s návrhom na všeobecný súd. Sťažovateľ využitie tohto prostriedku nápravy porušenia ním označených základných práv v konaní pred ústavným súdom nepreukázal.

Ústavný súd zároveň konštatuje, že sťažovateľ v sťažnosti neuvádza žiadne argumenty, ktorými by preukázal, že podmienku nevyužitia tohto prostriedku ochrany jeho základného práva nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa, a preto mu ústavný súd nemôže nesplnenie tejto podmienky v zmysle § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde odpustiť.

Keďže právomoc všeobecného súdu v danej veci vylučuje právomoc ústavného súdu, bolo treba sťažnosť sťažovateľa po jej predbežnom prerokovaní odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku právomoci.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku bolo už bez právneho významu, aby ústavný súd rozhodoval o ďalších požiadavkách sťažovateľa uplatnených v sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. júna 2012